Олена СЕРГІЄНКО,
д-р екон. наук, професор кафедри підприємництва, торгівлі і логістики
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», Україна
ORCID 0000-0002-9796-9218
Elena.Sergienko@khpi.edu.ua
Олександр КИЗЛЮК,
здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», Україна
ORCID 0009-0000-4295-2630
Oleksandr.Kyzliuk@emmb.khpi.edu.ua
Анастасія ШВЕЦЬ,
здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», Україна
ORCID 0009-0009-2323-1104
Anastasiia.Shvets@emmb.khpi.edu.ua

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ БІРЖОВОГО РИНКУ ТОРГІВЛІ ТОВАРІВ КОМПАНІЙ РІЗНИХ СЕКТОРІВ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ ТА ПРОСУВАННЯ ПРОДУКТУ

Анотація. Роздрібній торгівлі приділяється особлива увага в процесі становлення та розвитку економічних взаємовідносин між різними суб'єктами господарювання, тому доцільно вивчати динаміку акцій окремих торговельних компаній у розрізі різних галузей економіки. З цієї причини в роботі розглядаються вихідні дані для таких компаній, а також аналізується їх взаємна динаміка. Наведені графіки дозволяють зрозуміти хід дослідження та оцінити отримані результати.

Ключові слова: роздрібна торгівля, котирування, акції, динаміка, фондовий ринок.

Актуальність. Торгівля товарами є одним із процесів розвитку економічних відносин між різними суб'єктами господарювання та споживачами. Під час цього процесу також відбувається рух фінансових ресурсів у вигляді окремих платежів і податків. Це наповнює і забезпечує безперервність руху відповідних фінансових потоків низки економічних агентів [1]. Роздрібна торгівля також є основою для функціонування різних торгових майданчиків. Це, у свою чергу, забезпечує зайнятість та розвиток відповідних супутніх процесів, що зумовлює актуальність даної роботи, її наукову та практичну значущість.

Постановка завдання. Одним із напрямів аналізу розвитку роздрібної торгівлі та просування товарів може бути вивчення даних фондового ринку [2]. Такий ринок характеризується наявністю різноманітних цінних паперів, які дозволяють оцінити співвідношення попиту/пропозиції та зрозуміти динаміку та особливості окремих сфер торгівлі. Для цих цілей можна розглядати як динаміку окремих фондових індексів, так і динаміку курсів акцій окремих суб'єктів господарювання.

Вивчення котирувань фондових індексів або акцій дозволяє розглянути їх динаміку в часі і оцінити можливі коливання. Знання цієї нестабільності сприяє розумінню тих процесів, які характерні для ринків певних товарів. Для проведення такого дослідження необхідно використовувати як класичні методи та підходи [3], так і ті, що дозволяють нестандартно підходити до процесу вивчення даних, отримувати додаткову інформацію та розглядати нові напрямки їх вивчення [4].

Роздрібна торгівля як фактор просування товару займає особливе місце в дослідженнях різних авторів [5]. Тут можна побачити як теоретичні, так і практичні роботи. Водночас у нашому дослідженні важливим елементом аналізу є зв’язок із фондовим ринком.

Результати дослідження. Розглянемо динаміку цін на акції окремих компаній, які котируються на фондовому ринку США. На рис. 1 представлена динаміка котирувань акцій компаній з продажу споживчих товарів Kimberly-Clark Corporation (KMB) і General Mills Inc (GIS).

На рис. 2 представлена динаміка котирувань акцій компаній з продажу комп'ютерної техніки NetApp Inc і Dell Technologies Inc.

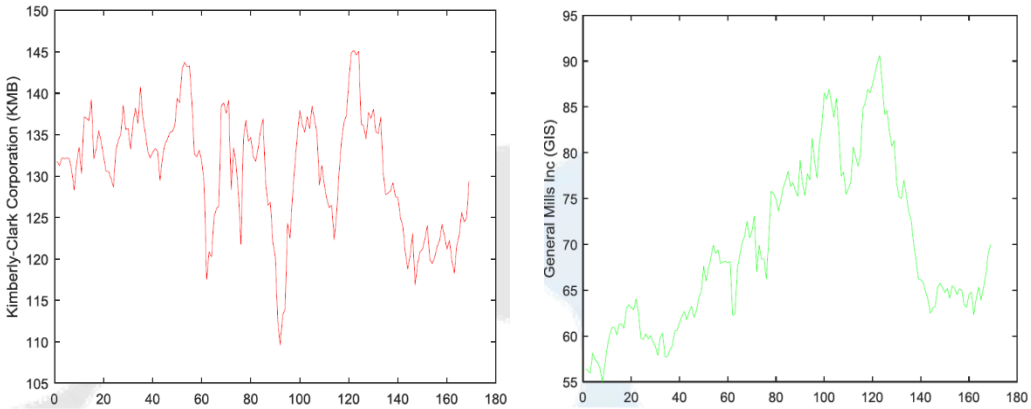

Рисунок 1 – Котирування акцій Kimberly-Clark Corporation і General Mills Inc
Джерело: розроблено авторами

Для даних на рис. 1 варто відзначити різноманітну динаміку котирувань акцій відповідних компаній. Ціна акцій Kimberly-Clark Corporation (KMB) постійно змінюється: то вгору, то вниз. Це відбувається протягом усього досліджуваного інтервалу. Водночас останнім часом динаміка таких змін зменшується. При цьому динаміка акцій General Mills Inc (GIS) спочатку різко зростає, але в останній період досліджуваного інтервалу також стрімко знижується. Відповідно такі зміни слід розглядати як відображення динаміки продажу таких товарів та їх просування на ринку. У першому випадку відзначимо нестабільність збуту, а в другому — вплив зовнішнього фактора, який викликав зниження курсів акцій.

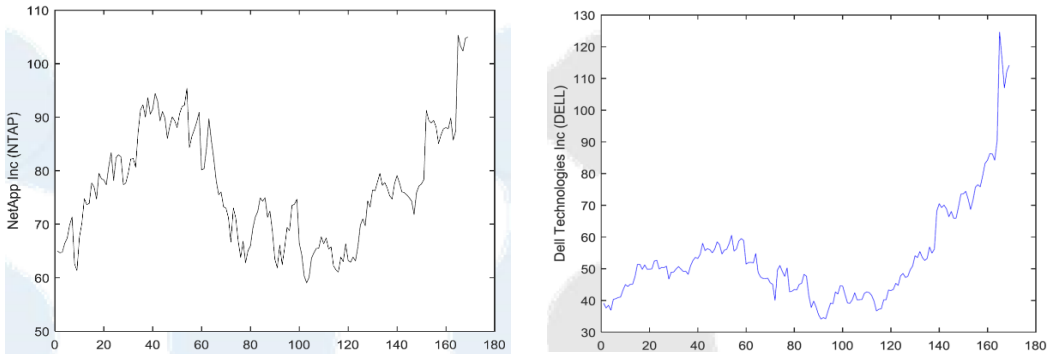

Рисунок 2 – Котирування акцій NetApp Inc і Dell Technologies Inc
Джерело: розроблено авторами

Дані на рис. 2 є більш послідовними, ніж дані на рис. 1. Але в той же час ми бачимо, що ціна акцій NetApp Inc демонструє більш значне зростання в першій третині досліджуваного періоду, ніж ціна акцій Dell. Technologies Inc. Що стосується цих котирувань, в останній третині досліджуваного періоду ціна різко зростає. Проявом цього зростання, швидше за все, є збільшення продажів комп'ютерної техніки.

На рис. 3 показана динаміка біржових котирувань компаній, що займаються роздрібною торгівлею одягом Dillards Inc і Burlington Stores Inc.

На рис. 3 також показана різна динаміка цін на акції Dillards Inc та Burlington Stores Inc. Котирування акцій Dillards Inc характеризуються загальним зростанням на досліджуваному часовому інтервалі. У той же час ми можемо спостерігати деяке зниження або зростання цін на акції Dillards Inc.

Загалом слід зазначити, що продажі цієї групи товарів зросли. Це слід враховувати при плануванні просування такого товару, виході на ринок цінних паперів, формуванні інвестиційної стратегії.

Burlington Stores Inc продає брендовий одяг. Це впливає на динаміку відповідних акцій. Можна спостерігати період значного падіння попиту на брендовий одяг і, як наслідок, зниження цін на акції цієї компанії. Слід також зазначити, що був період

нестабільності попиту та коливання курсів акцій. Все це важливо для врахування стратегії просування товару, роздрібного процесу, виходу на фондовий ринок.

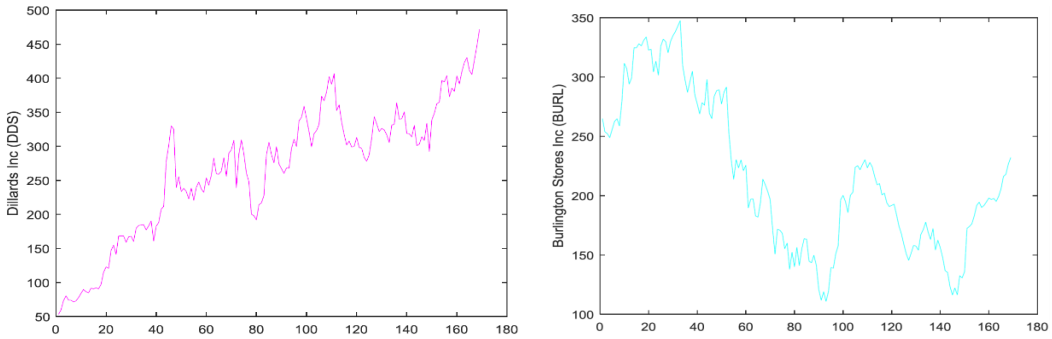

Рисунок 3 – Котирування акцій Dillards Inc і Burlington Stores Inc
Джерело: розроблено авторами

Висновки. Таким чином, маємо можливість прослідити вплив попиту/пропозиції на динаміку біржових котирувань компаній, пов'язаних з продажем різних товарів. Водночас на попит/пропозицію впливає низка зовнішніх факторів. У цілому наведені оцінки дозволяють говорити про можливість прогнозування просування відповідних товарів на ринок, виходячи з динаміки курсів акцій компанії. Отримані результати доцільно використовувати для прогнозування розвитку роздрібного ринку та просування товару, обґрунтування інвестиційної стратегії та термінів виходу на ринок цінних паперів.

Список використаних джерел

1. Broner, F., Didier, T., Erce, A., & Schmukler, S. L. (2013). Gross capital flows: Dynamics and crises. *Journal of monetary economics*, 60(1), 113-133.

2. Kuzemin, A., & Lyashenko, V. (2006). Fuzzy set theory approach as the basis of analysis of financial flows in the economical security system. *International Journal Information Theories & Applications*, 13(1), 45–51.

3. Bustos, O., & Pomares-Quimbaya, A. (2020). Stock market movement forecast: A systematic review. *Expert Systems with Applications*, 156, 113464.

4. Serhiienko, O., Novikova, T., & Lyashenko, V. (2023). Comparative Analysis of the Dynamics of Futures for the Dow Jones, S&P 500 and Nasdaq. *International Journal of Academic Accounting, Finance & Management Research (IJAAFMR)*, 7(9), 22-28.

5. Lyashenko, V. (2014). Efficiency of bank crediting of real sector of economy in the context of separate banking groups: an empirical example from Ukraine. *International Journal of Accounting and Economics Studies*, 2(2), 74-79.

Olena SERGIENKO,
Doctor of Economics, Professor,
Department of Entrepreneurship, Trade and Logistics
National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute», Ukraine
Oleksandr KYZLIUK,
Ph.D. student,
National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute», Ukraine
Anastasiia SHVETS,
Ph.D. student,
National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute», Ukraine

COMPARATIVE ANALYSIS OF THE STOCK MARKET FOR TRADING GOODS OF COMPANIES IN DIFFERENT SECTORS AS A FACTOR IN THE DEVELOPMENT OF RETAIL AND PRODUCT PROMOTION

Abstract. Retail occupies special attention in the process of formation and development of economic relationships between various business entities. For these purposes, it is advisable to study the dynamics of shares of individual trading companies in the context of various sectors of the economy. Based on this, the work examines the initial data for such companies, and also analyzes their mutual dynamics. The work presents a variety of graphs and diagrams that allow you to understand the progress of the study and evaluate the results obtained.

Key words: Retail, Quotes, Shares, Dynamics, Stock market.